

IVN-INFO *Veghel*

Inhoud

Van het bestuur.....	3
Vanuit het secretariaat.....	3
Een beknot beeldverhaal.....	4
Ledenvergadering.....	5
Insectencursus IVN.....	5
Voorjaarswandeling op 1 juni.....	6
Natuurontdekkers op stap.....	6
Oproep: Natuurontdekkers gezocht.....	7
Excursie Zuid-Willemsvaart.....	7
Dagje St-Oedenrode.....	8
Eigenteelt paddenstoelen.....	9 - 11
Programma mei t/m augustus.....	12
Lidou's Geerbosdagboek.....	13 - 16
Sprookjes?.....	17
Stekjesmarkt met KippenKunst.....	17
Witte wereld op de Vlagheide.....	18
Planten en dieren keren terug in natter Wijboschbroek.....	19
Topfilm over bijen.....	20
Een reactie met gevolgen.....	21
Contributie.....	22
Een nieuwe naam.....	22
Wat is het IVN.....	23

Te koop

Computer met beamer: Setprijs 100,=

Laptop: Merk Medion MD 9783 uit 2002
Beamer: Merk Traveller 718 uit 2002

Voorwaarden:

Alleen als set te koop.

Bij meerdere belangstellenden wordt er
geloot.

Interesse doorgeven aan secretaris IVN.

Van de redactie

In de vorige info hebben we een oproep gedaan om een nieuwe naam te verzinnen voor ons info-blad. We hebben uiteindelijk veel reacties gekregen en de resultaten tijdens de jaarvergadering aan de leden voorgelegd. Hieruit kwamen favoriete namen naar voren en werden ook nieuwe namen geopperd. Het resultaat hiervan staat in deze info vermeld. Maak uit deze lijst een keuze en laat (weer) van je horen. Als redactie laten wij alvast van ons horen door deze nieuwe info boordevol artikelen van jullie hand.

Namens de redactie, Suzanne

IVN-INFORMATIE IS EEN UITGAVE VAN IVN VEGHEL

Locatie

IVN verenigingslokaal 't Baken
J. P. Coenstraat 1, 5463 HN VEGHEL (Zuid)

Bestuur

Voorzitter:

Fer Kalis,
Marterweide 7,5467 LK Veghel
Telefoon.....(0413) 34 13 48

Secretaris:

Karin Koppen
Antoniusstraat 11,5469 EV Keldonk
Telefoon.....(0413) 21 02 16
secretariaat@ivn-veghel.nl

Penningmeester:

Henk van Helmond
Lavendelaar 345467BE Veghel
Telefoon ... (0413) 367476... 06-51553430
Penningmeester@ivn-veghel.nl
Rekeningnummer 4154271

Lid:

Marianne van Zeeventer
Roekdonk 2.....5467 DP Veghel
Telefoon(0413) 78 52 07

Lid:

Mark van Heijst
Turfven 96,5464 PL Veghel
Telefoon(0413) 35 40 47

Webmaster: Geert van de Wiel

webmaster@ivn-veghel.nl
website www.ivn-veghel.nl

Redactie Info:

Maria Kordewinders-v.d.Tillaar
Geluckweg 45469 NA Boerdonk
Telefoon(0492) - 46 33 83

Suzanne van Zutven
De Kempkens 6A5465 NB Eerde
Telefoon(0413) 36 73 71

Peter van Beurden
Heiveld 65464 VT Veghel
Telefoon(0413) 36 57 12

Van het bestuur

Afgelopen weekend voor de derde keer achter elkaar in het Wijboschbroek geweest. Met het voorwandelen erbij was het al de 5e keer. Nu is dat geen straf om in het Wijboschbroek rond te lopen in het voorjaar. Maar er zat ook een stijgende lijn in. Allereerst in de temperatuur natuurlijk, tijdens de IVN-wandeling van het jaarprogramma op 24 maart, was het ijsig koud maar ook toen al waren er bosanemonen, slanke sleutelbloemen en dotterbloemen te zien. Later op 13 april op bezoek met de natuurgidsen in opleiding was het allemaal natuurlijk wel een stuk uitbundiger en ook de amfibieën hadden er zichtbaar lol in. Met name voor de aspirant gidsen van de andere afdelingen die nog niet eerder in het Wijboschbroek geweest waren, was dit sprookjesbos toch een mooie ervaring. Sommigen konden overigens niet genoeg krijgen van het Wijboschbroek en waren 's middags al weer terug gegaan om de 'anemoonbekerzwam' die Karin gevonden had met eigen ogen te aanschouwen. Overigens bleek dat de taartenavond van vorig jaar z'n effect heeft gehad. De afdeling Veghel moest voor de koffie zorgen en onze Veghelse gidsen in opleiding hadden flink uitgepakt. Er was van alles gebakken waarbij ook gebruik werd gemaakt van de recepten die op de site waren gezet. Zo zie je maar, het is altijd ergens goed voor. De laatste keer in het Wijbosch was het afgelopen weekend met de vogelwandeling. Het heel andere stuk van het gebied maar nog steeds erg mooi. Vooral de bosuil, waar we op gewezen werden door Annemiek, onze eigen Wijbosch-bewoner, maakte veel indruk. Leuk was het ook om het werk van het

waterschap te zien dat net de werkzaamheden had afgerond om het Wijbosch te vernatten met de aanleg van een nieuwe stuw met vistrap inclusief een echte ijsvogelwand. Zo zie je maar, ook al kom je er regelmatig, er is altijd wel iets nieuws te zien in de natuur. Al is het maar die wilg die steeds verder uitloopt, waardoor, tot onze verrassing, duidelijk werd dat de boom geen 'man' maar een 'vrouwelijk' exemplaar was. De vogelwandeling kon ondanks het vroege uur, rekenen op veel belangstelling. Dat is leuk voor de gidsen maar ook voor alle deelnemers, je kan op die manier veel waarnemen. De activiteiten zijn toch de kern van onze vereniging. Dat bleek ook maar weer eens toen we i.v.m. de verhuizing naar de Buitendonk aan de gemeente moesten doorgeven hoe vaak wij gebruik maken van het lokaal. Op jaarbasis is dat minder dan 1x per maand, ongeveer 10x per jaar. Van tevoren nooit gedacht dat het zo weinig zou zijn, komt natuurlijk omdat we vaak buiten te vinden zijn. Moet natuurlijk ook want daar is van alles te zien en te horen en met het vorderen van het voorjaar wordt het steeds aangeneramer om buiten te zijn. Dus dat wordt weer genieten de komende tijd.

Namens het bestuur,
Fer Kalis, voorzitter

Vanuit het secretariaat

In de vorige INFO heb ik de heer Arts verwelkomd als nieuw lid en daarbij hem een nieuwe voor-naam toebedeeld! Peter moet dus Paul worden.

Nieuwe e-mail adressen:

- Petra Mangnus:
peammangnus01@onsbrabantnet.nl
- Maria van den Oetelaar:
maria@oetelaar-veghel.nl

Zeer binnenkort ontvangen jullie van mij digitaal de ledenlijst. Als je de lijst liever per post ontvangt, bel mij dan even (210 216). Mocht je niet zeker weten of je e-mail adres bekend is bij het secretariaat (dat is het geval als je niet de wekelijkse IVN nieuwtjes ontvangt) laat het mij dan ook even weten: secretariaat@ivn-veghel.nl.

Karin Koppen

Een beknot beeldverhaal

Ledenvergadering

Dinsdag 12 maart, de laatste ledenvergadering in 't Baken, vijftientig leden waren aanwezig. De notulen van het vorig jaar en het jaarverslag werden kort besproken, evenals het financieel jaarverslag, verslag van de kascommissie en de begroting voor dit jaar. In de vooruitblik werd o. a. de waarschijnlijke verhuizing naar de Bunderschool genoemd en ook het 35-jarige bestaan van onze vereniging in december. Ook dit jaar weer jubilarissen: Annie Oudendijk en Antoon Raaymakers kregen een zilveren IVN-speld opgeprikt. Beide leden zijn zeer actief in de vereniging, Annie o.a. in het Geerbos en als trouwe ondersteuning bij de diverse cursussen en Antoon als gids en docent. De derde jubilaris, Wil Vissers was helaas verhinderd.

Aan het begin van de vergadering had Fer al even genoemd dat hij vorig jaar had aangegeven dat hij toch wel al heel lang voorzitter is en dat het hoog tijd is voor opvolging. Echter niemand had zich gemeld en om de vereniging zonder voorzitter verder te laten gaan was ook niet wenselijk. Vandaar dat Fer zich toch maar weer kandidaat stelde en met enthousiasme weer werd herkozen. Henk van Helmond en Marianne van Zeeventer traden volgens rooster af en werden ook weer herkozen.

Aan het eind van de vergadering heeft Peter van Beurden een aanzet gegeven voor het kiezen van een nieuwe naam voor de INFO. N.a.v. een oproep vorig jaar in de INFO voor een nieuwe naam voor ons verenigingsblad én een oproep via e-mail, waren er maar liefst 75 voorstellen gekomen. De aanwezige leden mochten hun voorkeur uitspreken.

Na de pauze konden de leden genieten van het uitgebreide digitaaljaarverslag van Mia en Lidou.

Karin Koppen

Insectencursus IVN

Insecten vormen één van de grootste diergroepen op aarde maar desondanks weet de gemiddelde mens maar weinig te vertellen over deze beestjes.

Natuurvereniging IVN Veghel geeft in mei een korte cursus over insecten waarbij het volgende aan de orde komt: insecten algemeen met o.a.: plaats van de insecten in het dierenrijk, lichaamsbouw, ademhalingsstelsel en bloedsomloop.

Ruimschoots aandacht voor de volgende insectenordes: vlinders (zowel dag- als nachtvlinders), kevers, libellen, vliesvleugeligen (bijen, wespen en mieren), vliegen (m.n. zweefvliegen en roofvliegen), sprinkhanen en krekels.

Binnen deze ordes komen vaak onderwerpen als veldkenmerken, voortplanting, wel of geen gedaanteverwisseling, camouflage, mimicry, overwintering, soort voedsel, communicatie, roofvijanden, e.d. aan bod.

Bij ieder van de twee lessen is ca. 10 vel A4 cursusmateriaal. Dit bestaat telkens uit een samenvatting van de les en een tiental opdrachten. De les zelf is een powerpointpresentatie met per les zo'n 70 dia's. Docent is Gerard Compier.

Cursusavonden zijn dinsdag 14 mei en 21 mei in 't Baken, J.P. Coenstraat 1 in Veghel, aanvang 20 uur. Buitenles zaterdagochtend 25 mei (reserve datum zondag 2 juni). Kosten inclusief cursusmateriaal zijn 15 euro (10 euro voor leden IVN Veghel). Meer informatie en aanmelden bij secretariaat@ivn-veghe.nl, www.ivn-veghe.nl of 0413-210216.

De voorjaarswandeling op 1 juni 2013

Wederom is de "Bochtige Beerze" aan de beurt. Dit gebied ligt boven Oirschot en de wandeling is ongeveer 14 kilometer.

De meanderende Beerze loopt door dit gebied. September vorig jaar was het een najaarswandeling. Dit keer lopen we in dit gebied in het voorjaar met de bedoeling om de verschillen te ontdekken voor/najaar.

Zie ook het verslag van Rieky Bekkers in de herfstuitgave van de INFO.

De Spoordonkse watermolen uit 1453 is over de Beerze heen gebouwd.

De 'nieuwe' Beerze met vistrapjes en ooievaarsnest

Vertrek om 9.00 uur vanaf het stadhuisplein en we zijn weer terug omstreeks 17.00 uur. Denk aan voldoende proviand en drinken maar ook goede kleding en schoeisel. We rijden zoveel mogelijk gezamenlijk en delen de kosten van het vervoer.

Natuurontdekkers op stap

Vanuit Natuurtuin 't Bundertje gingen op zondag 7 april zo'n 15 mensen op stap langs het Duits Lijntje. Daar waar vroeger mensen met de trein reisden, zijn er nieuwere reizigers die zonder trein reizen: vliegend, kruipend of dartelend langs deze groene strook. Begeleid door Natuurontdekkers van IVN-Veghel en leden van de Bunder-Brigade van de natuurtuin ontdekten de medewandelaars een aantal dieren die hier langs kunnen trekken. Dat dit een fijnere route voor dieren en planten (via zaden) is dan de A50, was al snel duidelijk. Het doel van zo'n groene strook werd hiermee mooi duidelijk, met of zonder uitleg van de officiële naam: Ecologische Verbindings-Zone (EVZ).

De wandeling was aangekondigd als gezinswandeling, gezinnen met en zonder kinderen liepen mee. De zonnige zondagmiddagwandeling werd afgesloten bij Natuurtuin 't Bundertje, waar de kinderen een appeltje konden schillen en opeten. De schillen waren voor de geiten en konijnen van de natuurtuin, die ook blij waren met de traktatie.

Oproep

Natuurontdekkers gezocht

De Natuurontdekkers van het IVN Veghel gaan al vele jaren met leerlingen van groep 6 wandelen in de Aa-broeken en in het Geerbos. Waterdiertjes vangen, paddenstoelen zoeken. Samen met de kinderen gaan wij twee keer per jaar de natuur ontdekken. Om dit te kunnen blijven doen, zijn wij op zoek naar IVN'ers of mensen buiten het IVN die interesse hebben om samen met de kinderen de natuur te ontdekken. Als je het leuk vindt om één ochtend in het voorjaar en één ochtend in het najaar te wandelen in de natuur met kinderen uit groep 6 organiseren wij een kennismakingswandeling op vrijdag 17 mei van 10.00 tot 11.00 uur.

De kennismakingswandeling start bij de natuurijsbaan in de Aa-broeken.

Met de fiets vanuit Veghel richting Heeswijk-Dinther, spoordijk oversteken. Linksaf af op de onverharde weg tussen Middengaal 16 en 18. Voorbij de slagboom, fietsen neerzetten tegenover de picknicktafel.

Auto's parkeren bij de parkeerplaats van Keizersthermen. De weg oversteken (goed opletten) tussen Middengaal 16 en 18 naar de onverharde weg en lopend naar de picknicktafel. Er is een slagboom: auto's kunnen niet bij de ijsbaan komen.

Voor meer informatie of vragen kunt u terecht bij Marja van Heijst (contactpersoon scholen), m.vanheijst@kpnmail.nl; 0413-354047 / 06-22312124 of Hanneke Leenhouts (contactpersoon schoolgidsen): 06-44724625.

Namens alle IVN schoolgidsen,
Marja van Heijst, Hanneke Leenhouts en Annette Roelands

Excursie Zuid-Willemsvaart

Vrijdag 5 april stond een grote groep belangstellenden klaar om te vertrekken naar het informatie-centrum van Rijkswaterstaat in Rosmalen. Dit informatie-centrum geeft uitleg over de noodzaak van de omlegging van de zuid-willemsvaart en de gevolgen hiervan voor het verkeer en het landschap. Het omleggingskanaal begint ter hoogte van Den Dungen en loopt langs Rosmalen richting de Maas. Door de omlegging wordt 's-Hertogenbosch ontlast. Het

nieuwe kanaal geeft ook een kans om grotere schepen toe te laten en daarom wordt ook het bestaande kanaal vanaf Den Dungen tot de containerhaven in Veghel geschikt gemaakt voor dit type vervoer. De aftakking wordt maar 9 kilometer lang maar brengt veel werkzaamheden en kosten met zich mee doordat veel bruggen en twee nieuwe stuwen aangelegd moeten worden. Ook moet rekening gehouden worden met al bestaande waterlopen en de aanwezige fauna waaronder dassen. Om de natuur ook een plek te geven, komt er langs het nieuwe kanaal een kanaalpark. Op verschillende plekken is inmiddels gestart met de aanleg. Volgens planning zullen najaar 2014 de werkzaamheden rondom de omlegging afgerond zijn.

Met in de hand een kop koffie of thee keken we rond in het informatiecentrum. Hierna gaf Fer aan de hand van foto's en illustraties een uitstekende uitleg over wat het graven van dit nieuwe kanaal allemaal omvat. Na deze informatie beklommen we een uitkijktoren om zelf een blik te werpen op het toekomstige kanaal. Tijdens de -terugrit kregen we ook goed zicht op het nieuwe kanaaltracé.

Fer bedankt voor het organiseren van deze leerzame excursie.

Suzanne van Zutven

Een dagje St-Oedenrode?

Op zaterdag 13 juli 2013, gaan we er een fijne dag van maken.

We bezoeken 2 bedrijven:

In de morgen (10.00 uur) zijn we te gast op de Boomkwekerij van de Firma van den Berk.

Dhr Paulus van den Berk zal ons rondleiden en vertellen over de vele soorten bomen die zij kweken.

In de middag worden we verwacht op de wijnboerderij Domaine des Damianes, tussen de druivenranken.

We krijgen daar uitleg over de verschillende soorten druiven die daar aangeplant zijn voor de productie van verschillende wijnen.

Na afloop van de rondleiding, mogen we een 3-tal wijnen proeven.

Voor beide excursies vragen we een eigen bijdrage van 5 euro per persoon. We vragen de eigen bijdrage bij aanvang te voldoen. De overige kosten zijn voor rekening van het IVN.

Als het goed weer is, vertrekken we, per fiets, om ongeveer 9.00 uur, vanaf het Stadhuisplein.

Als u een mooie fietsroute weet, of het leuk vindt om die uit te zetten, neem dan contact op met Lidou van Beurden.

Via de mail: penlivanbeurden@ziggo.nl

Het is de bedoeling ongeveer 17.30 uur terug te zijn op het Stadhuisplein.

U kunt u nu alvast opgeven, 1 juli is de laatste aanmeldingsdatum.

Er kunnen maximaal 20 IVN-ers mee.

Tot dan,
Lidou van Beurden.

Eigenteelt paddenstoelen

Vijftig jaar geleden kwam ik naar Veghel, om hier bij de Meierij mijn brood te gaan verdienen met het doen van onderzoek over melkproducten. Voor die tijd had ik bij de Koninklijke Gist en Spiritus Fabriek in Delft gewerkt, aan onderzoek over het kweken van vooral schimmels voor de bereiding van antibiotica. Bij een rondleiding van Franstalige Belgische bezoekers op de afdeling waar ik toen werkte heb ik daar geleerd dat onze zuiderburen dergelijke schimmels die er in de fermentors uitzien als draden of pluizenbollen met de naam "champignon" aanduiden. Ik hield mij dus een halve eeuw geleden bezig met het kweken van champignons. Maar dat eindigde in 1963 en sinds die tijd waren paddenstoelen ofwel eetwaar die ik in de winkel kocht of anders wonderen van de levende natuur. Dank zij de inspirerende rondleidingen van Rini Kerstens en Wim de Kort in 't Hurkske of het Veldersbos groeide mijn mycologische kennis, waarvan ik ook anderen heb laten genieten, maar actief iets doen aan kweken, nee dat kwam er niet meer aan te pas.

Op mij eenentachtigste verjaardag veranderde dat door een kado dat ik kreeg. Ik kreeg een keurige kartonnen doos, met daarin een plastic zak gevuld met een myceliummassa, die op een voedingsbodem van zaagsel groeide. Een fraai uitgevoerde handleiding vertelde hoe je daaruit eetbare paddenstoelen moest laten groeien. Eerst vooral weinig doen, acclimatiseren en na een paar dagen een gat knippen in de zak en door dat gat met een bloemenspuit water in de zak vernevelen. Als dat uiteindelijk tot knopvormige uitwassen zou leiden zou de zak verder open mogen. En wanneer duidelijk paddenstoelen herkenbaar werden zou het plastic helemaal open mogen, maar wel naar behoefte blijven sproeien. Daarna, oogsten en smullen maar! En waarachtig, het lukte. Nu ruim drie weken na mijn verjaardag heb ik het eerste proefexem-

plaar al geoogst. Het woog bijna een ons en dat was voldoende voor drie koppen paddenstoelensoep, volgens het oude recept van de Haagse Huishoudschool. Je ziet de overgebleven exemplaren nog elke dag in afmetingen groeien, er zijn ruim dertig hoeden van formaat zichtbaar plus nog een aantal bruine knopjes met meer bescheiden afmetingen. Maar alles bij elkaar verwacht ik toch niet dat er veel meer dan een halve kilo eetbaar spul van af zal komen. Volgens de leverancier van de doe-het-zelf paddenstoelen ging het om een soort die hij Koningsoesterzwam, Eryngii of Duinvoetje noemde. Nazoeken op Internet leerde dat het daarbij om *Pleurotus eryngii* gaat. In Nederlandse officiële naamlijsten heet hij Kruisdisteloesterzwam. Namen in andere talen zijn in het Engels : king oyster mushroom, king trumpet mushroom, french horn mushroom, boletus of the steppes, in het Italiaans : cardoncello, in het Frans : pleurote du panicaut, in het Baskisch : girboulot, in het Duits : Braune Kräuter-Seitling, in het Japans : erinki, in het Chinees : xīng bào g , of cì qín g , en in het Koreaans : saesongi.

Pleurotus, oyster mushroom, Seitling en bào g betekenen allemaal hetzelfde, oesterzwam ofwel schelpvormige paddenstoel met een steel opzij. Hij heeft een bruine hoed, die vaak trechtervormig is. Maar terwijl de meeste andere Oesterzwammen op dode houtstronken groeien is deze soort een echte parasiet op levende planten, vooral Kruisdistels vandaar die namen met cardon, panicaut, eringii, erinki, die "distel" of "kruisdistel" betekenen. Kruisdistel en Blauwe Zeedistel horen tot het geslacht *Eryngium*, hun Latijnse namen zijn *E. campestre* en *E. maritimum*, maar ook een nieuw keukenkruid, Mexicaanse Koriander, heet *E. foetidum*. Dat Chinese "cì qín" betekent "Stekende Selderij" en dat is daar de officiële naam voor die *E. foetidum*. De termen Konings- of King in het Engels zijn vermoedelijk ontleend aan dat Chinese "xīng" dat "amandel" betekent. Duinvoetje is een naam die ik niet in de normale Nederlandse paddenstoelenboekjes kan terugvinden, hij is alleen in de handel en de keuken in gebruik. Misschien is hij bedacht door een kweker die een soort wildplukimage aan zijn product wilde geven. Duinen kloppen wel een beetje voor de parasieten van de Blauwe Zeedistel die inderdaad in de duinen groeit, de voet van de steel is verdikt en de naam is dus niet zo gek verzonnen.

Met die Latijnse naam bleek het goed mogelijk na te gaan dat de zwam ook in ons land zeldzaam in het wild voorkomt. Volgens Waarne-

ming.nl groeit hij vooral op Blauwe Zeedistels in de Zeeuwse en Zuid-Hollandse duinen, maar ook op Texel en bij Zwolle, vermoedelijk op gewone Kruisdistels op de dijken. In Zuid-Europa en Noord-Afrika is de soort minder zeldzaam, daar groeit hij ook op andere planten dan Eryngium-soorten. Dat is bijvoorbeeld op Tondervinkel, Ferula, een opvallende hoge schermbloemige plant met fijnverdeelde naalddunne blaadjes en bolvormige gele bloemschermen. De zwam toont daarmee meer inzicht in de familieverwantschap van planten dan de meeste natuurliefhebbers die kruisdistels samen met andere distels in het hokje van de composieten zouden willen stoppen. In werkelijkheid zijn de hoofdjes van Eryngiumbloemen wel omgeven door een

krans van omwindselblaadjes zoals bij een echte distel, maar de aparte bloempjes zijn totaal anders gebouwd. Het is daarom familie van peen, peterselie en fluitenkruid, maar ook van gewone en tonder-venkel. Maar stekelig zijn ook andere planten dan distels, bijvoorbeeld Hulst, en de Engelsen noemen onze Blauwe Zeedistel daarom Sea-Holly, Zee-Hulst.

Het blijkt dat de Duitsers in WOII begonnen zijn om die Braune Kräuter-Seitling over te planten naar een voedingsbodem van zaagsel, maar dat vooral in het Verre Oosten, China, Japan en Korea het kweken van die Erinki's een serieuze vorm van cultuur is geworden. Veel van de in Nederland verkochte "Duinvoetjes" lijken geïmporteerd te zijn, maar de zelfkweek-pakketten worden in ons eigen land bereid.

Het laten groeien van paddenstoelen in de huiskamer is toch weer iets heel anders dan bloembollen laten uitkomen. Eerst als het plastic nog maar net opengeknipt is, is de bovenkant van het verschimmelde zaagsel bedekt met een wittige papierachtige laag mycelium, maar na een week ontstaan daarin knopvormige bultjes die al snel uitgroeien tot mini-stinkzwammetjes. Maar ze stinken niet en al gauw worden de

toppen weer een bruine hoed met omgekrulde rand. Daaronder zitten dan de in de steel aflopende plaatjes. De steel wordt al snel een paar centimeter dik, met een bolle voet. Als de paddenstoelen geoogst worden vormt die steel ook het grootste deel van de buit. Het vlees, als je dat zo mag noemen is veel steviger dan bij gewone champignons, meer zoals dat ook bij gewone Oesterzwammen is. Dat blijft ook na bereiden zo. Je kunt ze bakken of roerbakken, en de smaak moet je net als bij andere paddenstoelen zelf verzorgen met ui, knoflook, tijm of, heel toepasselijk, Mexicaanse koriander.

Wat me bijzonder opviel aan mijn eigen Oesterzwammen was hun ongelooflijke dorst. Als je ze met de plantenspuit bespoten hebt en de hoed is lekker vochtig glimmend zie je dat vocht verdwijnen en na amper een minuut is hij weer droog. De volgende sproeibeurt direct daarna geeft hetzelfde beeld.

Het lijkt wel een spons. Het is hetzelfde effect als dat waar de koks ons altijd voor waarschuwen, laat paddenstoelen niet te lang in het water drijven, want dat bederft de smaak, als ze teveel opzwellen. De voedingsstoffen in het celvocht zorgen voor het opzuigen van het water door de celwand heen door osmose. Omdat ik uiteindelijk veel te lang gewacht had met oogsten moest ik ze dan ook eerst in een warm badje laten bijkomen van hun dorst. Maar ook al namen ze heel wat vocht op, ze bleven steviger dan gewone champignons.

Voor wie een gewoon bloemetje als kado te afgezaagd vindt is zo'n zwammenkweek misschien een leuk idee. Op Internet is wel uit te vinden hoe je aan zoiets kunt komen. Ook wie al die moeite niet wil nemen en direct in de keuken aan de slag wil kan waarschijnlijk wel een adres voor Koningsoesterzwammen, Duinvoetjes, Eryngii 's of hoe ze mogen heten, vinden. Maar ga niet het veld in om ze daar te zoeken, want daarvoor zijn ze toch echt te zeldzaam in ons land.

Recepten met oesterzwammen

Preistamppot met oesterzwammen

bereidingstijd 25 min, aantal personen 2 personen

Ingrediënten:

aardappelen 250 g geschild, gesneden prei 150g, 10g vloeibare margarine, vegetarisch filet 100 g in dikke repen, 150 g oesterzwammen, in grove stukken, 75 ml melk

Bereidingswijze:

Kook 200-300 g aardappelen en 150-200 g prei apart in pressurecooker 7 minuten onder druk. Bak in vloeibare margarine ca. 100 gram gesneden vegetarisch filet en 150 gram oesterzwammen in stukjes 3-5 minuten. Stamp de aardappels fijn met melk, voeg de prei erbij en de melk plus het filet/ zwammenmengsel.

Risotto oesterzwam met tomaat en courgette

bereidingstijd 20-30 min, aantal personen 2

Ingrediënten: 80 g zilvervriesrijst, 20 g vloeibare margarine, 250 g oesterzwammen. 1 ui, halve courgette, 8 cherry tomaten, 3 dl vegetarische bouillon, 50 g geraspte oude kaas, chilipeper

Bereidingswijze

Snijd of trek de oesterzwammen in repen, snipper de ui, Snijd de courgette in kleine blokjes, halveer de cherry tomaten. Verhit in een kookpan met een dikke bodem de margarine. Fruit de ui aan totdat deze glazig ziet, voeg de zwammen, de tomaten en de courgette toe. Voeg als laatste de rijst toe en schep het geheel goed om, gedurende ongeveer een minuut. Voeg dan de bouillon toe en breng aan de kook. Temper het vuur en laat het geheel langzaam gaar worden. - Schep de rijst regelmatig om en voeg eventueel nog wat vocht toe indien nodig. Als de rijst gaar is controleer dan de smaak en voeg eventueel nog wat aroma en/of chilipeper toe. Serveer met de geraspte oude kaas. Frank Lippe

Programma mei tm (sept.)

**Datum / Plaats / Doelgroep /
Activiteit / Contactpersoon.**

Elke vrijdag 09.30-12.30

Vondelstraat
Vrijdagochtend wandeling
Ad vd Donk06 49 81 08 88

Mei

Dinsdag 14 mei 20.00-22.00
Baken: Leden/Publiek
Korte cursus: Insecten
door Gerard Compiet
Karin Koppen.....21 02 16

Maandag 20 mei 08.00-11.00
Stadhuis: Leden/Publiek
Excursie: Goorse Bossen
Annemieke van de Ven.....36 78 88

Vrijdag 24 mei 20.30-22.30
Stadhuis: Leden/Publiek
Avondexcursie: Nachtleven in het Melven
(geheimzinnige houtsnippen en
andere verborgen bewoners)
Karin Koppen.....21 02 16

Zaterdag 25 mei 13.00-16.00
Natuurruimte: Leden/Publiek
Stekjesmarkt
Pam Kalis34 13 48

Juni

Zaterdag 1 juni 9.00-17.00
Stadhuis: Leden/Publiek
Dagwandeling o.l.v. Rob Knechten
Rob Knechten.....34 01 12

Vrijdag 7 juni 20.30-23.30
Stadhuis: Leden
Avondexcursie:
Nachtzwaluwen op de Maashorst
Ton Hermans.....21 02 16

Zaterdag 8 juni 09.30-12.00
Geerbos: Leden
Geerboswerkdag
Lidou van Beurden.....36 57 12

Dinsdag 18 juni 18.45-21.00
Stadhuis: Leden
Avondexcursie:
De Plantenwerkgroep nodigt U uit!
Karin Koppen.....21 02 16

Zondag 23 juni 10.00-12.30
Stadhuis: Leden/Publiek
Excursie: Planten bij de Meerkensloop
Peter van Beurden.....36 57 12

Juli

Vrijdag 5 juli 9.30-13.00
Stadhuis: Leden/Publiek
Fietsexcursie: Waterzuivering
(aanmelden gewenst)
Annemieke van de Ven.....36 78 88

Zaterdag 13 juli 09.00-17.30
Stadhuis: Leden
Dagexcursie Lidou (zie INFO)
Lidou van Beurden36 57 12

Augustus

Maandag 19 augustus 19.30-21.00
Buitendijk: Leden/Publiek
Avondexcursie: Natuur in de Wijk
Peter van Beurden.....36 57 12

Zondag 25 augustus 09.00-16.00
Stadhuis: Leden/Publiek
Doorstapwandeling: Rondje Veghel
Fer Kalis.....34 13 48

Zaterdag 31 augustus 21.00-24.00
Stadhuis: Leden/Publiek
Avondexcursie: Nacht van de Vleermuis
Gerard van Leiden.....06 220 826 34

September

Zondag 1 september
Stadhuis: Leden
Excursie met watergidsen
(Informatie volgt t.z.t. op de website)
Karin Koppen.....21 02 16

Zaterdag 14 september 09.00-16.00
Stadhuis: Leden/Publiek
Dagwandeling o.l.v. Rob Knechten
Rob Knechten.....34 01 12

Dinsdag 17 september 20.00-22.00
?* Leden/Publiek
Najaars cursus:
zie kader voor overige data
Fer Kalis.....34 13 48

Zaterdag 28 september 09.30-12.00
Geerbos: Leden
Geerboswerkdag
Lidou van Beurden.....36 57 12

Lidou's Geerbosdagboek

Foto's van Lidou

Zaterdag 2 februari

Heerlijk om hier te schrijven in de zon. De bank is nat maar dankzij een plastic tas (plastic heeft óók zijn voordelen) kan ik hier droog zitten.

Vanmorgen om 9.00 uur was het koud en af en toe viel er natte sneeuw, het was echt geen weer om hier te werken. Maar nú wel!

De kale eindtakken van de populieren steken af tegen de blauwe hemel, af en toe schuift er een witte wolk achter, ook mooi. Blub-blub, blub-blub, de boomklever moet hier vlakbij zijn.

In de verte zie ik een merel scharrelen tussen de struiken, 2 mezen vliegen elkaar na.

Mijn handen jeuken om hier aan het werk te gaan, even hier en daar wat grasjes uittrekken, even wat dode stengels wegnemen, even, vergeten mosjes, verwijderen, maar nee, eerst wat noteren!

Op een van de bijenflats zitten 2 vliegen lekker te zonnen. Uit een van de grote gaten, steekt nog het rode papiertje van een rotje uit, och-ja.

De Judasoren op het paaltje zijn nu een beetje hangoren geworden met een lichtgrijze waas over de bovenzijde, kunnen zij tegen de vrieskou? Hier en daar zie je puntjes van planten die nu al uit de grond willen. De Lonicera (kamperfoelie) loopt uit, dat geeft je het idee dat de lente begint.

Vanmorgen kreeg ik van Jo en Harry venkelwortels. Zij zijn, net als Jeanne, leveranciers van planten en zaden voor het GB. Die planten heb ik net in de grond gezet. Toen ik in het perk aan het graven was, zag ik een eindje verder vanuit mijn ooghoek iets geks liggen. Wat kon dat zijn!?! Dichterbij gekomen, bleek 't een half open opgevreten kadaver van een konijn te zijn. De ogen waren verdwenen (gepikt door kraaien of ek-

sters). Het vlees dat er nog te zien was, leek vers. Een achterpoot lag er los bovenop. Er lag poep in, dat zou uit de open ingewanden kunnen zijn gekomen. Misschien is een havik of een buizerd aan het werk geweest. Zomaar een konijn gepakt en meegenomen naar een rustige plek in het perk. Ik liet 't maar zo liggen want daar kan onze speurdster Annemarie veel aan 'lezen'. Even een belletje. Ik zal het doorgeven, zei Pieter. Het duurde niet lang, ik hoorde het poortje open en dicht gaan. Aandachtig bekeek Annemarie het beestje, nee het was niet zo kersvers, dus heb ik de (vr)eter niet verstoord, gelukkig. Hoewel ik zo iets toch had willen zien gebeuren! Annemarie maakte wat foto's, zij bevestigde wat ik al vermoedde: het werk van een buizerd of havik. Maar het kadaver lag er al een tijdje volgens haar, misschien dat het bevroren onder de sneeuw heeft gelegen en was mij daarom niet opgevalen toen ik van de week hier was. Toen ze aankwam, was ik bezig bamboestokjes op te rapen die uit een bijenkastje gevallen waren. Dat wil zeggen: ik denk dat ze door een specht of een mees eruit gepikt zijn. Samen liepen we naar die plek. Er lagen er nog veel meer dan ik dacht. We raapten alles op en Annemarie nam ze mee voor Pieter. Misschien moeten de bamboestokjes aan elkaar gelijmd worden, zodat ze niet meer losgetrokken kunnen worden. We liepen langs een plek waar Annemarie ooit dakpannen heeft neergelegd voor de muizen. Ze tilde er eentje op, ja, je zag verschillende gangetjes en recente etensresten.

Ondertussen is de zon verdwenen, het wordt fris, ik ga naar huis.

Zaterdag 2 maart

Annie en ik zijn aan het werk, aan de rand van ons Geerbosje.

Op de plekken waar al die boomstammen hebben gelegen, zijn takken blijven liggen.

Dit is nu de kans om de afgezakke takkenrillen (afvaldijkjes) op te hogen.

De grote takken, die ik aankan, sleep ik er naar toe en na mij, neemt Annie de kleinere takken voor haar rekening. Ze doet het zo minutieus dat je zelfs geen twijgen meer kunt vinden.

Tussendoor snoei ik de vlieren die veel dood hout en doorgesloten stengels hebben.

Door dat heen en weer geloop, raak ik regelmatig mijn zaag kwijt.

Annie zoekt mee en met haar scherpe ogen, is ze meestal de eerste die het gereedschap terugvindt. We raken af en toe verstrikt in de lange slierten van de bramen die zich over de grond verspreiden. Die bramen zijn een aantal jaren geleden hier geplant, ter bescherming van kleine dieren, maar ze zijn nooit een succes geworden. We vallen, echter zacht, in een dikke laag bladeren en humus. Je voelt je belachelijk, zeker als de langskomende wandelaars, verbaasd, ons zo zien struikelen.

Vandaag proberen we onze nieuwe thermowerkhandschoenen uit. Ze zitten goed en inderdaad heerlijk warm. Het nieuwe is er gauw af, modderig en groen uitgeslagen door de takken. "Kom Annie, we gaan koffiedrinken" roep ik opeens na al dat gesjouw.

De lente zit in de lucht, vele vogels laten zich duidelijk horen, roodborstje, heggenmus, mezen specht; 2 sperwers die overvliegen, 2 eksters die een nest verbouwen.

Overal op de paden treffen we veel poepjes, we denken van de fazant, maar sommigen zien er anders uit, duiven? Ook ontdekken we een hoop molshopen en vele muizengangen, die beestjes zijn letterlijk overal geweest.

Als we weer terug zijn om ons werk af te maken, treffen we aan de voet van een stronk 13 (!) lege portflessen en een paar oude werkschoenen. Hier werd duidelijk gezo...! Maar wat echt eng is, is dat er een kapotte in het gras verscholen lag, best link met die scherpe scherven.

We zijn na weer een uur werken toch echt vermoeid en we lopen naar de andere zijde van ons Geerbosje. Hier liggen de boomstammen netjes langs de weg opgestapeld. Diepe sporen van vrachtwagens maken duidelijk dat ze behoorlijk zwaar zijn geweest. Op de stronken liggen veel konijnenkeutels. Het bosje erachter is bezaaid met takken. De meeste zijn behoorlijk aangevreten, hier viel tenminste iets te halen!

Een kindersportschoen ligt daar eenzaam tussen, die leggen we, zichtbaar, vlakbij de rand van de weg neer. Een kind (en moeder) moet die toch missen!?!

Vele planten beginnen uit te lopen, sommige herstellen zich van de winterschade. Alleen de klokjes schijnen tegen de kou te kunnen, zij groeien verder alsof er geen kou is geweest.

We gaan op tijd naar huis, vandaag is de wekker in mijn tas gebleven, maar de komende tijd zal ik hem hard nodig hebben, het werken in het Geerbos is weer begonnen.

Zaterdag 9 maart

De hele week is het droog geweest en uitgerend vanmorgen was het koud en begon het te regenen. Jammer, omdat het de bedoeling was om met een groepje Geerbosiers rillen te maken. Maar toch hebben Peter en ik heel wat takken versjouwd. Vlieren die platgereden waren, werden door Peter korter gemaakt en weer rechtop gezet zodat ze verder kunnen gaan groeien.

Na anderhalf uur zagen we er uit als verzopen katten en het werd tijd om even uit te rusten en een mok koffie te drinken in de auto.

Nee, met zo'n weer verwachten wij niemand en met de hoop dat het volgende week (Geerboswerkdag) beter zal zijn, hebben we toch maar besloten naar huis te gaan.

De kinderschoen lag er niet meer!

Zaterdag 16 maart

Geerboswerkdag? Had je gedacht! Afgelopen dinsdag waren de weersvoorspellingen niet best, er zou regenen en kou komen, dus dan maar deze werkdag naar 23 maart verschoven. Maar niets is zo veranderlijk als het weer. Het had vannacht helemaal niet gevoren, het waaide weinig, de zon scheen een beetje. Tja jammer dat het niet doorgegaan was.

Toch belde ik Annie: Heb je zin om vanmiddag naar het GB te gaan? "Oh-ja, prima, ik kom!"

De hele middag hebben we aan de rillen gewerkt en sommige vlieren meteen gekortwiekt. Hier zullen we niet zo gauw struikelen, er groeien weinig bramen, de grond is te droog. Ooit zijn er wilgen geplant om de rillen te ondersteunen,

maar geen een heeft het overleefd.

Rond 16.00 uur kwam Pieter aan, hij bracht planten mee die hij meteen in de grond zette. Ondertussen dat hij zo bezig was, stapte een gezinnetje de tuin in. Vanuit de verte zagen we Pieter met hen praten. Later kwam hij naar ons werk kijken. Ook hem viel 't op dat er door de konijnen zoveel bast van de takken afgeknaagd was. Even twijfelde hij of dat het ook het werk van reeën had kunnen zijn, dit vanwege bredere knaagsporen. Als geroepen verscheen Annemarie, maar zij was resoluut: konijnenwerk! We zijn nog lang niet klaar met onze rillen, maar er komen nog meer dagen.

Paaszaterdag, 30 maart

Toen ik net langs de rillen liep, ontdekte ik een paar plukplaatsen.

Eksterveren, duivenveren en veren van kleine vogels, verderop nog een plukplaats van een konijn. Misschien haren van het konijn dat een poosje geleden verderop heeft gelegen.

Veren verzamelen doe ik al een poosje, toch blijft het soms gokken van welke vogel ze geweest zijn. Een van die geraapte veren blijft aan mijn vingers kleven, nee er zit geen plaksel op maar het is statisch, je raakt het niet kwijt.

Het is bijna tijd om te gaan, maar ik wil, al schrijvend, nog even genieten van de zakkende zon op mijn gezicht. Het roodborstje probeerde de hele tijd al dichterbij ons spitwerk te komen. De hele middag heeft het bij het hekje gezeten, zo van: wanneer hoepelen jullie nou eens op!?! Maar nu heeft de winterkoning zijn plaats ingenomen en springend tussen de klaarliggende dakpannen, bewaakt hij scherp fluitend zijn territorium. (Eigen interpretatie)

Wie had gedacht dat het toch mooi weer zou worden? De Geerbossers hadden, na lang twijfelen mijnerzijds, een e-mail gekregen dat het jaarlijkse paasontbijt toch doorging. Dus degenen die de kou wilden trotseren, konden om half-10 aan hun paasontbijt beginnen. Ik was echt benieuwd wie ...

Annie was de eerste, toen Peter, daarna Jos en Gerard 2 en ietsje later kwam Pieter aangekuierd met kruiwagen en gereedschap. Vic sloot de rij. Het was toch wel koud, hij wilde meteen aan het werk, maar wij waren nog niet zover, wij waren nog bezig onze paaseieren op te peuzelen en te genieten van alle andere (paas)lekkernijen. Gelukkig had ik gemberkoek bij me, wetende dat hij dat lekker vindt. En zo kon hij met vertraging toch beginnen met het knotten van een paar wilgen, het zagen van vlieren en het verder afmaken van rillen.

Wat zei Vic ook al weer? "Het is zagen en rillen"

Jos maaide de pitrus, Pieter, Gerard en Peter spitten als een drieling de akker: een, twee, hup! Een, twee, hup! Annie ging verder met het ontgrassen van het stuk achter de bank.

En Jeanine, die even later kwam, deelde het werk met Annie. (Volgende keer kan Peter op dit perk gaan zaaien). Ook Jeanine viel het op dat er zeer weinig wormen waren, maar ze vond wel een meikever in het zand. Eerst dachten we dat hij dood was, de slimmerik hield zich op z'n rug, koest. Maar na een kwartier bleek hij met zijn pootjes te kunnen zwaaien. Hij mocht de grond weer in. Een klein kikkertje werd door Annie ontdekt, Peter bracht het naar de sloot.

En ik assisteerde Vic bij de rillen. Na het maaiwerk, hielp Jos ook mee. De uren vlogen om en ieder keerde op z'n eigen tijd huiswaarts. Annie stopte om 15.00 uur, Jeanine om 16.00 uur en ik om 17.00 uur. Het was toch een bijzondere werkdag!

Zaterdag 6 april

Je kon zien dat Vic, van de week, aan het stapelen van de rillen had gewerkt. Terwijl ik daar ook bezig was, zag ik Annie fietsend aankomen.

“Oe-hoe! Ik ben hier!” riep ik, ze zwaaide en liet merken dat ze mij allang gezien had.

Eerst installeerde ze haar spullen op de bank. Noppenmatje op haar zitplaats, tas erop, schoenen netjes onder de bank, werkschoenen en

werkhandschoenen aan. Hoe geduldig en ordelijk is zij! Dat kun je van mij niet zeggen. Ik wil altijd zo vlug mogelijk aan de slag, doorwerken, geen tijd verliezen. Het woord “genieten” past wel ergens in mijn woordenboek, maar dat betekent dan wel: nagenieten als ik klaar ben, als een karwei af is. Het gevoel van “de tijd gaat toch al zo snel” maakt me onrustig. Maar doordat Annie, gelukkig, ook pauzes neemt, leert ze mij dat je ook daarvoor tijd moet nemen.

Samen gingen we verder met het karwei, takken doorzagen, sjouwen. We waren zo druk bezig dat we niet eens in de gaten hadden dat Corrie aangekomen was. Gedrieën – we waren echt een team – gingen we door. Ons idee was: elke keer dat we hier zijn, een uurtje aan de rillen bouwen en daarna verder gaan met het ontgrassen van het nieuwe perk. Zo gezegd zo gedaan. Na een korte koffiepauze, pakten we schoppen en afvallemmers en we gingen aan de slag. Al werkend kwamen we dichterbij het perk van de Betonie. Betonie is een belangrijke plant voor de Wolbijen (Onze grootste solitaire bijen). Op onze knieën achterstevoren op de bank, observeren we elk jaar de Wolbijen. De mannetjes hangen in de lucht en vliegen als straaljagers tussen de planten. Als een vrouwtje op de Betoniebloemen neerstrijkt, vliegt het ongeduldige mannetje op haar af om te paren. Soms heeft hij niet in de gaten dat het een hommelmel is. Nou een hommelmel is niet van die vrijages gediend en dan heb je “hommeles”.

Ondertussen wordt elk Betonieplantje zorgvuldig losgemaakt van de graspollen en in de wacht gezet om daarna te worden herplant.

Volgende week gaan we verder, wie weet zijn de Wolbijen dan al wakker

Sprookjes?

In de vorige INFO werden wij vergast op een andere visie op het broeikaseffect. Ik heb jaren geleden gepoogd de discussie te volgen (hockystick-grafieken enz.) maar ben afgehaakt omdat de materie rondom klimaatverandering/broeikaseffect mij de pet te boven gaat. Dus ook dit verhaal kon ik niet volgen, alleen werd mij duidelijk dat de schrijver weinig respect heeft voor Diederik Samson (en dat de Efteling er een nieuwe attractie bij heeft)! Mijn natuurkundige en meteorologische kennis laat veel te wensen over. Gelukkig zijn er veel geleerden die zich er wel in verdiept hebben en een meerderheid van deze wetenschappers is een andere mening toegedaan als de schrijver.

Wat mij ook duidelijk is, is dat de mens de enige soort is die er in geslaagd is Gaia (de aarde) op een bijna onomkeerbare manier te veranderen; de mens heeft op vele plekken op de aarde bossen doen verdwijnen, de bodem door het winnen van erts, olie en gas in reliëf veranderd, beschamend veel andere diersoorten doen uitsterven, lucht en water vervuild met stoffen die daar niet in thuis horen en vaak schadelijk zijn. Maar dat wordt gelukkig ook niet door de schrijver ontkend!

Karin Koppen

Stekjesmarkt met KippenKunst

Op zaterdag 25 mei is er de jaarlijkse stekjesmarkt van 13.00 tot 16.00 uur bij Natuurtuin 't Bundertje, Patrijdsdonk 53a, Veghel.

De stekjesmarkt is dé plek om zonder geld aan nieuwe planten te komen. Het 'ruilen' wordt tijdens de stekjesmarkt erg los gehanteerd – iedereen die leuke planten over heeft in de tuin, mag ze aanbieden. Het is dus niet zo, dat je één plant aanbiedt en één plant meeneemt. Mensen

zonder plantaanbod mogen ook gewoon komen 'shoppen', het is namelijk een mooie manier om een nieuwe bloem of kruidenplant te ontdekken voor in je tuin.

Bied de planten liefst met een naamkaartje aan. Tijdens de markt zelf geven mensen informatie over de plant door aan belangstellenden. Waar kan die staan, bloeiperiode, kleur van de bloemen, hoogte, interessant voor bijen en vlinders? Zo worden niet alleen planten aangeboden, maar ook kennis. Wie niet kan blijven, mag de informatie ook op een kaartje schrijven en bij de planten zetten.

De stekjesmarkt vindt dit jaar plaats tijdens de Open Atelierroute van Veghel. Om aan te sluiten bij de kunstactiviteiten van dit weekend, kunnen kinderen op deze middag KippenKunst beoefenen. Zo zal er ook een mooi kunstwerk ontstaan voor de kippenren die onlangs is opgeknapt en zullen de deelnemende kinderen ook een KippenKunstwerk mee naar huis mogen nemen.

Witte wereld op de Vlagheide

Op zondag 24 februari bezocht IVN Veghel natuurgebied de Vlagheide bij Eerde. Koning Winter had ons voor de vierde keer verrast met een witte deken over het landschap. Het gaf de excursie waaraan 17 mensen deelnamen, een sprookjesachtig tintje waarvan de bijgaande foto's getuigen.

Een natuurwandeling door dit gebied net buiten Eerde is altijd de moeite waard. Zeker als de eigen gidsen Peter en Annemieke nog worden aangevuld door leden van het dorpscomité die met ons meeliepen. Voor een groot deel werd de onlangs in gebruik genomen wandelroute gevolgd. Hierbij viel het op dat steeds meer recreatieve voorzieningen zoals een koffie- en theeschenkerij en een bed en breakfast als economische dragers het buitengebied aankleden. Ze zijn gelukkig goed ingepast in het landschap. Op de Eerdse Bergen bewonderden we de eeuwenoude eikenstobben. Het zijn complete wortelstelsels, oprijzend uit het verstoven dekzand, ontstaan door generaties lang hout kapen door boeren. De verse sneeuw gaf ons ook de mogelijkheid om prenten van reeën te zoeken.

Helaas waren afdrucken die honden en hun baasjes hadden achtergelaten toch wel in de meerderheid. Appelgallen aan verdroogd eikeblad trokken onze aandacht. Lenteboden in de vorm van uitlopende hazelaar of wilg werd (nog) niet gezien, twee weken later zou het kwik al tot 17 graden oplopen. Na de beklimming van de voormalige regionale vuilnisbelt, waarbij we beloond werden met een wijds uitzicht, trakteerde Lidou ons op warme koffie en thee. Zoals steeds: een heel gewaardeerde dienst, zeker op deze koude wintermorgen.

Hebben jullie de excursie gemist, wandel dan eens op eigen gelegenheid deze uitgezette route, in alle jaargetijden verrassend!

Nico Vreeswijk

Planten en dieren keren terug in natter Wijboschbroek

In het Wijboschbroek tussen Schijndel en Heeswijk kan de natuur helemaal opbloeien. Nu het waterpeil is verhoogd vinden verdwenen planten en dieren er weer een vruchtbaar thuis. Op 12 april 2013 werd de eerste fase van het natuurherstel afgerond. Ter gelegenheid daarvan vond een bijeenkomst plaats in de Schaapskooi te Schijndel. Tijdens deze bijeenkomst presenteerden waterschap Aa en Maas en de gemeente Schijndel ook de nieuwe GPS-wandelroute voor het Wijboschbroek. Deze route is beschikbaar voor een breed publiek. Zo kan iedereen genieten van natuur, kunst en rust in dit bijzondere natuurgebied.

Te droog

"Ik ben trots op wat we hebben bereikt," zegt Ernest de Groot, lid van Dagelijks Bestuur van waterschap Aa en Maas. "Het natuurgebied was om allerlei redenen veel te droog. We hebben stuwen aangelegd en vervangen, watergangen schoongemaakt en verhoogd, en natuurvriendelijke oevers en vispassages in de Biezenloop aangelegd. Per saldo is het waterpeil een stuk hoger geworden. Daardoor zullen veel unieke planten en dieren in het gebied terugkeren."

Natte natuurparel

Wijboschbroek is een natte natuurparel. De provincie wil de bijzondere natuur in deze gebieden herstellen. De gemeente Schijndel werkt daar van harte aan mee. Wethouder Bart Claassen prijst de samenwerking met provincie, Staatsbosbeheer, ZLTO en waterschap Aa en Maas. Samen stelden zij een gebiedsprogramma op. "De afgelopen jaren hebben we allerlei projecten uitgevoerd op het terrein van ecologie,

water, duurzame landbouw, landschap, cultuurhistorie, recreatie, wonen, werken en leefbaarheid."

Virtuele gids

Wandelaars kunnen vanaf nu gebruik maken van een virtuele gids. Wie dat wil, kan gratis de app van BKKC kunstroutes downloaden op de mobiele telefoon. Met behulp van GPS vindt elke wandelaar zo een mooie route door het natuurgebied. Tijdens deze route komen zij meer te

weten over de geschiedenis, prachtige natuur en de geheimen van deze parel. Daarnaast bevat de route een passend gedicht van de Schijndelse kunstenaar Henk Wittenberg.

De gratis app met de route van BKKC Kunstroutes kan gedownload worden in de appstore. Via een iPhone of Android-toestel, in beide gevallen kan gezocht worden in de winkel naar de app met de zoekwoorden kunstroutes Brabant. Meer informatie op www.kunstroutesbrabant.nl/instructies.

Duur route: 60/90 minuten en 3,5 KM

Topfilm over bijen

Als kind genoot regisseur Marcus Imhoof, telg uit een imkergeslacht, van het gezoem van de bijen. Zijn grootvader legde hem uit dat de bloemen seks hadden via de bijen, en via hen

hun nageslacht kregen. Nu gaat het slecht met de bij en onderzoekt Imhoof waarom. Hij begint in de Zwitserse Alpen, waar een bijenhouder van de oude stempel tevergeefs probeert vermenigving van soorten te voorkomen. Of dit het sterven of soms geheel verdwijnen van complete bijenvolkeren veroorzaakt is niet duidelijk. Ook deze bijenhouder op deze op het oog onaangestaste plek ontkomt er in ieder geval niet aan.

Op vier continenten wordt gekeken hoe bijen tegenwoordig gehouden worden en wat hun

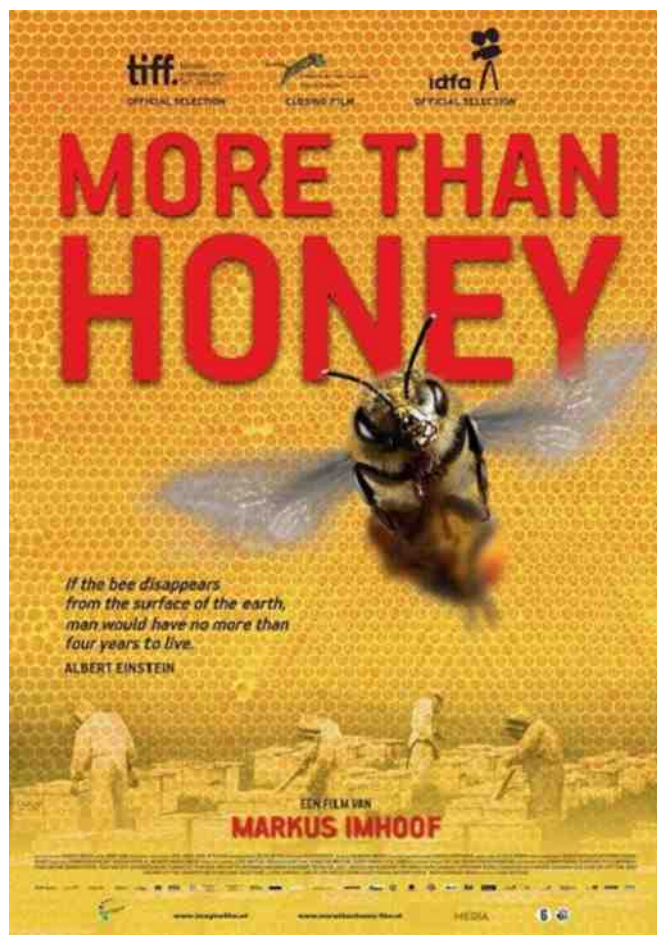
problemen zou kunnen veroorzaken of kunnen oplossen. Imkers grijpen voortdurend in de natuurlijke gang van zaken in, zo leert de kijker, bijvoorbeeld om meer koninginnen te kweken. Toch deed Imhoofs opa dat volgens hem ook al. Fascinerend is dat door het gebruik van nieuwe filmtechnieken het gedrag van de bij van heel dichtbij en zelfs van binnen de bijenkorf te volgen is. Er zijn bijvoorbeeld close-up opnamen van een koningin die in de lucht wordt bevrucht, maar ook van een bij die bijna wordt geveeld als de bloem waarin hij zit wordt besproeid met pesticiden. (recensie: IDFA)

IVN Rooi & IVN Veghel nodigen u van harte uit om deze bijzondere film 'More Than Honey' bij te wonen op donderdag 23 mei om 20.15 uur in de Industry Service bioscoop aan de N.C.B.- Laan 52 A in Veghel. Reserveren wordt aangeraden en kan via de reserveringslijn van de Industry: 0413-820990. (Kaartjes kosten €7,50, IVN leden €5,-).

www.industrybioscoop.nl

Alvast een stukje zien?

Kijk op www.morethanhoney-film.nl.

Een reactie met gevolgen

U herinnert zich misschien nog een artikel uit ons vorige nummer onder de kop:

De sprookjesboom vertelt.

Daarop kreeg de redactie een reactie uit Laarbeek. Degene die reageerde op de uitlatingen van de heks Visculamia, was Mark Smits die we hieronder aan het woord laten.

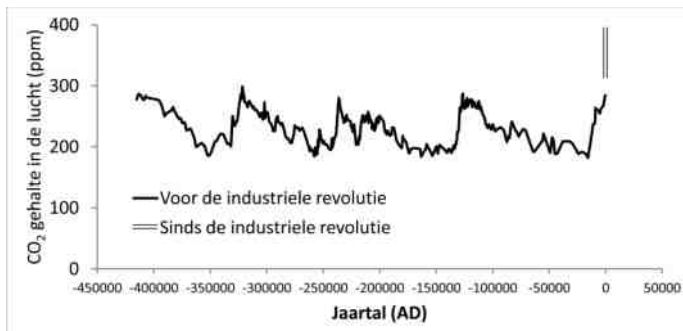
Het bericht hieronder is een zeer korte samenvatting van de reactie van Mark op het betreffende artikel. De discussie die zich ontspon na het contact van beide schrijvers duurt nog voort en beslaat inmiddels zo'n 50 A4'tjes. Veel te lang voor in ons blad. Maar wel is duidelijk dat we nog een reactie van Visculamia tegemoet kunnen zien in een volgend nummer. De redactie.

Vol verbazing las ik Visculamia's stuk over klimaatverandering. Ik viel over drie punten:

- De rol van methaan in twijfel trekken
- Huidige stijging CO₂ gehalte niet wijten aan verbranding van fossiele brandstoffen
- De rol van de zon op het klimaat

Even kort het eerste en laatste punt. Tegenwoordig is het broeikas effect door methaan 1/3 van het effect door CO₂.

Waar de politiek op doelt is dat het voorkomen van de uitstoot van 1 liter extra methaan 25x zo efficiënt is als 1 liter minder CO₂ uitstoot. Discussie

sie over rol zon in huidige klimaatverandering is interessant.

Moeilijkheid is dat in de afgelopen eeuw zonneactiviteit en CO₂ gehalte tegelijk toenam. Metingen van de afgelopen 20 jaar laten echter zien dat er een duidelijk effect van verhoogd CO₂ gehalte is, bovenop de variatie door de zon. Punt is dat klimaatvariatie door de zon veel minder groot is, dan de verwachte effecten van het nog immer stijgende CO₂-gehalte.

Dan het punt dat mijn grootste verbazing schiep: *Huidige stijging van het CO₂ gehalte wordt voor het grootste deel veroorzaakt door natuurlijke processen.*

Iedere wetenschapper, en zelfs bijna iedere klimaat-scepticus is het met elkaar eens dat wij, door verbranden van kolen, olie en gas, het CO₂-gehalte in de lucht in zeer korte tijd flink hebben laten stijgen (zie de figuur). Visculamia's hypothese kwam voor mij dan ook echt uit de lucht vallen. Die noemt de twee verantwoordelijke mechanismen: verhoogde verdamping op zee en verhoogde zeetemperatuur. Enkele van mijn tegenargumenten zijn:

Verdamping is vanaf 1958 gemeten en nam tot 1970 met 10% af, en na 1970 met 10% toe. Vanaf 1958 is het CO₂-gehalte in de lucht ook gemeten. Deze nam over de hele periode constant toe. Volgens de natuurkundewetten ('wet van Henry') moet zeewater ongeveer 3 graden stijgen om Visculamia's geclaimde 'natuurlijke' CO₂ gehalte te verklaren. In werkelijkheid zijn de oceanen maar een fractie van een graad gestegen in temperatuur. De vele wetenschappers die naar de oceanen en CO₂ kijken, en daarbij rekening houden met verdamping en verwarming van zeewater, laten allemaal zien dat verandering in de zee NIET de stijging in CO₂ in de lucht verklaren. Sterker nog, als we nu per direct stoppen met verbranden van fossiele brandstoffen, zal het CO₂ gehalte in de lucht weer dalen tot waarden van voor de industriële revolutie. Maar ... dat duurt wel zo'n 500 jaar.

Met vriendelijke groet,
Mark Smits (IVN Laarbeek)

De groene oplossing van Pieter

Contributie

Beste IVN-leden en IVN-donateurs,

Ook dit jaar is de contributie door de algemene ledenvergadering vastgesteld op €23,- per jaar als IVN-lid en €11,50 als huisgenootlid. De minimum bijdrage voor donateurs is €11,50. Een hoger bedrag is altijd welkom; alle bijdragen komen ten goede aan de verenigingsactiviteiten zoals natuureducatie in de vorm van korte cursussen, lezingen, excursies enz.

Hierbij het verzoek om de contributie voor 2013 **vóór 1 juni** over te maken op ING bankrekening 4154271 t.n.v. Penningmeester IVN Veghel onder vermelding van contributie 2013.

Een mogelijkheid om het uzelf gemakkelijker te maken is om, indien u internetbankiert, bij de bank van de contributie er een terugkerende (jaarlijkse) betaling van te maken.

Beëindiging lidmaatschap vóór 1 december doorgeven aan het secretariaat.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur IVN Veghel
Karin Koppen, secretaris

Een nieuwe naam

De oproep die we als redactie deden bij de aanvang van het verschijnen van ons blad in een nieuwe jas, leverde een beperkte respons op. Nadat Karin van ons secretariaat de oproep herhaalde via een e-mail kregen we beduidend veel meer reacties. In totaal leverde dat 73 ideeën op. Een stemming tijdens een goed bezochte jaarvergadering gaf een voorkeur aan van een beperkter aantal namen. Maar er kwa-

men op ons verzoek maar liefst 35 nieuwe ideeën bij.

Uit die nieuwe namen hebben we als redactie een keuze gemaakt en die toegevoegd aan de al gemaakte keuze door de aanwezige leden. Door het kiesproces vielen natuurlijk een aantal stemmen weg. Alle namen die maar 1, 2 of 3 keer werden gekozen vertegenwoordigden namelijk 68 van de uitgebrachte 117 stemmen. Die krijgen, samen met de andere leden, door een nieuwe stemming de kans hun voorkeur uit de overblijvende namen uit te spreken. We hebben de namen weggelaten die na ons (niet volledige) onderzoek al door een andere IVN-afdeling werden gebruikt. Hieronder volgen de namen waaruit gekozen kan worden. De namen die enige overeenkomst met elkaar hebben zijn bij elkaar geplaatst. Kies er 3 uit en geef die door aan het secretariaat, of rechtstreeks aan de redactie. Wij hebben Karin gevraagd deze oproep ook via e-mail te verspreiden, zodat meteen adequaat gereageerd kan worden. Degenen waarvan we geen e-mailadres hebben maar de voorkeur op een andere manier willen doorgeven nodigen we uit dat te doen. Zodat we in december, tegelijk met ons 35 jarige bestaan, van start kunnen met ons blad met een spiksplinternieuwe naam

Score 4 of meer

Veghels boeket
nAAtuurlijk
NatuurmAAtje
De AA stroom
Broek en Beemd
Broek, Beemd en Bos
Graspieper
Kikker en Kuus
Tuinfluiter
Natuurvrienden

Nieuwe namen

AAngewaaid
Bladvlooike
De uitwAAier
NatuurwAAarde
Sprokkels
Stuifmail

Namens de redactie,
Peter van Beurden

Wat is het IVN?

Het IVN wil de natuur in al haar kleur en veelvormigheid onder de aandacht van mensen brengen en daardoor bijdragen aan de verwondering en het respect voor al het leven rondom ons. Daarom is onze zelfgekozen lijfspreuk:

In Voor Natuur

Het IVN Veghel is aangesloten bij de landelijke Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie in Amsterdam.

Wat biedt het IVN Veghel?

Voor belangstellenden organiseert het IVN nu al 30 jaar cursussen, tentoonstellingen, wandelingen en fietstochten in en rondom Veghel. Voor leden en donateurs staan ook wandelingen in nabijgelegen natuurgebieden en verenigingsavonden met diverse natuurthema's op het programma. De overige activiteiten vinden plaats in werkgroepverband:

Werkgroep / activiteit / Contactpersoon / telefoon

Amfibieën:

Rieky Bekkers21 26 55

Geerbos/insectentuin:

Pieter van Breugel36 27 53

Planten:

Karin Koppen21 02 16

Natuurontdekkers:

Hanneke Leenhouts.....28 78 51

Annette Roelands.....35 39 19

Marja van Heijst.....35 40 47

Vogels:

Gerard van Leiden34 06 82

Veghelse Vogelaars:

Ton Hermans21 02 16

Weidevogelgroep Boerdonk:

Huib van Hees21 16 49

Veghels Landschap:

Fer Kalis34 13 48

Tentoonstelling:

Mia Rooijmans36 29 77

Infoblad:

Maria Kordewinders(0492) 46 33 83

Ledenactiviteiten:

Lidou van Beurden36 57 12

Vrijdagochtendwandeling:

Ad van de Donk36 53 64

Wandelen met de Donk:

Mia Rooijmans36 29 77

Wilt u actief worden in het IVN?

Dan bent u welkom als lid. Het lidmaatschap kost € 23,00 per jaar en voor huisgenootleden € 11,50 per jaar. Overmaken op rekeningnr. 4154271. Nadere inlichtingen of aanmelden bij het secretariaat IVN Veghel Antoniusstraat 11, 5469 EV Keldonk of secretariaat@ivn-veghel.nl

Wilt u het IVN Veghel ondersteunen?

U bent van harte welkom als donateur (minimum € 11,50 per jaar).

Overmaken op rekeningnr. 4154271. U krijgt dan het jaarprogramma toegezonden en vier keer per jaar het verenigingsblad met nieuws en verhalen over de natuur in en rondom Veghel.

Afmelden ? Voor 1 december van het lopend jaar bij het secretariaat

In het nummer van IVN-info leest u onder andere over:

Alles waar u in verwondering verslag van doet om anderen van uw belevenissen mee te laten genieten.

Kopij inleveren voor het zomernummer 99
Tot 15 juli (lieft eerder!)

Redactieadres:

Maria Kordewinders-v.d. Tillaar
Geluckweg 4

5469 NA Boerdonk

Telefoon:0492 - 46 33 83

E-mail: kordewinders@home.nl

Foto's, tekeningen en
plaatjes zijn ook héél welkom.

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C017135